

Oznaka poročila: ARRS-RPROG-ZP-2015/123

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

(za obdobje 1. 1. 2009 - 31. 12. 2014)

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROGRAMU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem programu

Šifra programa	P5-0126
Naslov programa	Sistemiški vidiki strategij edukacije in spodbujanja socialne vključenosti v vzgoji in izobraževanju Systemic aspects of educational strategies and facilitation of social inclusion in education.
Vodja programa	6565 Bojan Dekleva
Obseg raziskovalnih ur (vključno s povečanjem financiranja v letu 2014)	23874
Cenovni razred	A
Trajanje programa	01.2009 - 12.2014
Izvajalci raziskovalnega programa (javne raziskovalne organizacije - JRO in/ali RO s koncesijo)	588 Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.01 Vzgoja in izobraževanje
Družbeno-ekonomski cilj	09. Izobraževanje
Raziskovalno področje po šifrantu FOS	5 Družbene vede 5.03 Izobraževanje

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

2. Povzetek raziskovalnega programa¹

SLO

Sistemiški vidiki strategij edukacije in spodbujanje socialne vključenosti v vzgoji in izobraževanju sta povezani področji raziskovanja vzgoje in

izobraževanja. Raziskovalna skupina ta objekt proučuje v dveh temeljnih aspektih. Po eni strani kot sistem edukacije, ki je vezan na institucionalizacijo sodobnih družb, na konstitucijo države in na njene mehanizme ter njej lastna sredstva moči. Po drugi strani pa kot spodbujanje socialne vključenosti, ki izhaja iz tega, da edukacija poteka skozi intersubjektivna razmerja in medčloveške odnose, ki so pogojeni tako z osebnostjo posameznika kot z dejstvom, da individualno učlovečenje posameznika in njegova inkulturacija oziroma vdružbljanje vselej potekata v kontekstu določene družbe in družbenih institucij, pri čemer razmerja med prevladujočimi in specifičnimi kulturnimi normami igrajo pomembno vlogo in vplivajo na posameznikove življenjske možnosti. S tem učinkujejo tudi na državo v njenih *institucionalnih* in *sistemskih* vidikih ter zahtevajo oblikovanje ustreznih edukacijskih strategij. *Spodbujanje socialne vključenosti* v vzgoji in izobraževanju je koncept, ki najbolj stringentno izraža spoznanje, da je nujno iskati mehanizme, sredstva in poti, s katerimi v polju medosebnih interakcij in v polju institucionalnih rešitev edukacija spodbuja vključitev posameznika v družbo.

V okviru prvega raziskovalnega sklopa - sistemski vidiki strategij edukacije - sledimo temeljnemu načelu, da je treba otrokom in odraslim skozi sistem edukacije zagotoviti enake možnosti za njihov optimalni razvoj. Dodatna ključna načela so še *načela dostopnosti do visokega šolstva*, *načelo pravičnosti in načelo različnosti*, pravice do izbire in drugačnosti.

V okviru drugega sklopa raziskovanja - spodbujanje socialne vključenosti – opuščamo bolj ozke koncepte kot sta npr. revščina ali koncept individualnih primanjkljajev in izhajamo iz koncepta večdimenzionalnosti socialne v/izključenosti, družbenih kapitalov in dostopnosti resursov. Zaradi nepreglednosti socialnih sistemov postajata prepoznavanje novih oblik socialne izključenosti in njihova dostopnost učinkom neformalnih ali formalnih podpornih sistemov, vse težje dosegljiva cilja. V procesih socialnega izključevanja je vloga edukacijskih sistemov ključna, saj izobrazbeni dosežki predstavljajo enega glavnih dejavnikov vzključevanja oz. so nižji izobrazbeni dosežki posledica socialne izključenosti. Opisani naravi procesov socialnega izključevanja morajo ustrezati primerni raziskovalni modeli ter modeli strokovnega vključevalnega dela z elementi večperspektivnosti, omogočanja participativnosti, izhajanja iz potreb in dialoškosti. Nove edukacijske (in druge relevantne) politike morajo konceptualno izhajati iz opisanega stanja, da bi relevantne/strokovne družbene prakse v najširše razumljenem polju vzgoje in izobraževanja lahko bile podpora socialnemu vključevanju.

Raziskovalna dejavnost se uresničuje kot sklop 27 podprojektov, izvajanih v obdobju načrtovanih 5 let delovanja skupine.

ANG

The systemic aspects of educational strategies and the facilitation of social inclusion in education are two interconnected research areas. Our research group has been working on this project considering two basic aspects of reality. On one side, as an education system tied to the institutionalization of society and to the constitution of state, its mechanisms and specific means of power. On the other side, as a promotion of social inclusion based on the fact that education is built upon inter-subjective and interpersonal relations, conditioned by people's personalities, as well as the fact that individual realization of a human being and his/her acculturation and socialisation always take place in a context of a specific society and social institutions where the relations between prevailing and specific cultural norms play an important role and affect individual's life opportunities. Thus they also influence the government in its *institutional* and *systemic* aspects requiring the development of appropriate educational strategies. The *promotion of social inclusion* in education is a concept which most stringently reflects the awareness that from the ethical aspect of realising one's human rights defined by concepts of three or four generations of human rights (and related duties) and from the utilitarian aspect of establishing social cohesion it is necessary to search for mechanisms, means and ways which promote institutional solutions in education for the individual's inclusion in the society.

In the framework of the first research cluster - systemic aspects of educational strategies we follow the fundamental principle that children and adults in the school system should have equal opportunity for their optimal development. Additional fundamental principles are also the *principle of higher education accessibility*, *principle of justice* and the *principle of difference*, the right to choice and to being different.

In the framework of the second research cluster – facilitation of social inclusion we are leaving behind the more narrow concepts, such as poverty or the concept of individual's inadequacy and take as our starting points concepts such as multidimensionality of social exclusion, social capitals and accessibility of social resources. Due to the non-transparent nature of social systems the recognition and detection of new forms of social exclusion and their openness to the informal and formal support systems is becoming increasingly difficult. In the processes of social exclusion, the role of educational systems is crucial: academic achievements present one of the key factors of inclusion, or rather, lower academic results are one of the consequences of exclusion. The described nature of the processes of social exclusion should be matched by suitable research models and models of professional inclusive work with elements of multi perspective, facilitation of participation and dialogue.

The programme consists of 27 specific subprojects.

3. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem programu, (vključno s predloženim dopolnjenim programom dela v primeru povečanja financiranja raziskovalnega programa v letu 2014)²

SLO

Program raziskovanja je strukturiran kot dva večja sklopa (sistemski vidiki strategij edukacije ter spodbujanje socialne vključenosti), ki sta se uresničevala v obliki 27 podprojektov/področij. V spodnjih alineah so opisani posamezne raziskovalne dejavnosti, ki so bile izvajanje v letu

2014 in v katerih se zrcali in kombinira teh 27 področij:

(1) Analiza konceptualizacij, ki se nahajajo v ozadju sodobnih transformacij sistemov visokega šolstva, še zlasti v perspektivi nastajajočega Evropskega visokošolskega prostora (EVP). Na podlagi raziskovanja iz prejšnjih let smo se osredotočili predvsem na še ne povsem obdelana vprašanja glede razmerja med konvergentnostjo nacionalnih sistemov ter evropsko raznolikostjo. Zadnji dve desetletji se je tako na ravni nacionalnih kot evropskih visokošolskih politik nenehno reproducirala dilema, ali spodbujati enoten »evropski sistem« (»harmonizacija«), ali pa ohraniti in povezovati »evropske sisteme« kot »enotnost v različnosti«. Naše, podobno kot tudi nekatere druge raziskave, opozarjajo, da oblikovanje politik visokega šolstva kot tudi samo delovanje visokega šolstva ni bilo postavljeno samo v to dilemo. Empirične analize kažejo, da se je na eni strani krepila enotnost »evropskega sistema« (predvsem vplivi OMC in bolonjskega procesa), na drugi pa je znotraj evropskega visokošolskega prostora prihajalo do novih razlik, ki imajo tako družbeno-ekonomske (stopnja razvitosti; stopnja ekonomskih težav v potekajočem kriznem ciklu) kot tudi konceptualne (tradicionalne in različne akademske kulture) razloge. Nove razlike postanejo posebej zanimivo vprašanje, ko jih izpostavimo pri analizi manjših oziroma »perifernih« visokošolskih sistemov; ob navezavi na lanskoletne rezultate smo to podrobneje obdelali v navezavi na teorijo o centrih in periferijah (Altbach, 1998). Lani in predlani smo opravili predvsem primerjalno analizo reform univerzitetnega prostora v Sloveniji in na Zahodnem Balkanu, letos pa smo se posvetili vprašanju raziskovanja visokega šolstva (kot interdisciplinarnega raziskovalnega polja) ter razmerju do oblikovanja visokošolskih politik v tem geografskem prostoru.

(2) Raziskovanje trendov v izobraževanju učiteljev v Evropi smo nadaljevali v perspektivi analize tega študijskega področja v kontekstu dinamike celotnega visokega šolstva. Zgodovinski pregled pokaže, da se je pred približno četrto stoletje to področje praktično povsod po Evropi iz specializiranih ustanov (akademije, kolidži, visoke šole) preoblikovalo v enote univerz (fakultete, šole, inštituti). S tem je prišlo do temeljitih konceptualnih premikov tako v polju izobraževanja kot raziskovanja: izobraževanje bodočih učiteljev se je dvignilo na zahtevnejšo akademsko raven, obenem pa se je v tem polju precej okrepila raziskovalna dejavnost. Zato smo v tem pogledu analizirali prednosti in priložnosti, pa tudi izzive in nevarnosti, ki jih te konceptualizacije, pa tudi strukturni premiki prinašajo.

(3) V letu 2014 smo začeli z raziskavo fenomenologije učenja, ki se osredotoča na edukacijske in širše bivanjske procese skozi to, kako jih doživljajo akterji. Cilj je nadgraditi razumevanje prvoosebenega aspekta modalnosti učenja in kreiranja znanja z uporabo sodobnih tehnik empiričnega fenomenološkega raziskovanja (med katerimi je pomembna modificirana verzija deskriptivnega vzorčenja izkustva, razvita v okviru tega raziskovalnega programa). Raziskovalno delo temelji na modelih kognitivnih oziroma spoznavnih stilov, učnih stilov ter na strategijah učenja. Metodološke podlage, na katerih so nastale omenjene teorije, so v veliki večini zanemarile prvoosebni (doživljajski) vidik, zaradi česar je naš cilj preveriti, kako se bodo zaznane fenomenološke modalnosti skladale z uveljavljenimi modeli. V letu 2014 je bil kot uvod v empirično raziskavo opravljen pregled konceptualizacij modalnosti doživljajskega aspekta učenja. Kot posledica te analize je empirična raziskava fenomenologije učenja dodatno utemeljena na teoriji osebnih epistemologij (Perry, 1968, 1999). Empirični del raziskave je usmerjen v dve smeri:

- Raziskava ozadnih doživljajskih procesov (kot so načini kreiranja doživljanja, odnosi do samoraziskovanja in modalnosti grajenja notranjih zemljevidov), ki so podlaga procesom kreiranja znanja.
- Iskanje modalnosti in tipologizacija fenomenologije učenja.

(4) Raziskovali smo umeščenost socialne pedagogike v družbeni kontekst na posamičnih aktualnih primerih. Poglobili smo se v nekatera, povezana tudi s terminologijo; nekateri termini, ki jih socialno pedagoški stroki v določenih kontekstih njenega delovanja, npr. znotraj vzgojno izobraževalnih kontekstov, narekuje zakonodaja, se namreč zdijo v nasprotju s sprejetimi epistemološkimi predpostavkami. Obstoječi razkorak smo poskusili razrešiti z uvedbo novih možnih pogledov na doslej deficitarno pojmovane skupine uporabnikov stroke socialne pedagogike, kot so odnosno državljanstvo ter deljena odgovornost.

(5) Intenzivno smo raziskovali področje ranljivih družin in usposobljenosti raznolikih podpornih institucij (posebej pa vzgojno izobraževalnih) za srečevanje z njimi. Gre za pereče področje, s katerim se socialno pedagoška stroka doslej ni ukvarjala. Posebej smo v raziskovalni fokus vzeli dva ključna vidika: vidik ranljivih družin na eni, in pa organizacij, ki naj bi jim nudile podporo, na drugi strani. Zanimivo je, da je med obema stranema pogosto prišlo do mimohodov, ki smo jih kvalitativno popisali in analizirali. Poznavanje vidikov obeh strani predstavlja podlago za bolj aplikativni oz. akcijsko raziskovalni del preizkušanja novih mogočih pristopov dela. Na podlagi ugotovitev smo oblikovala in v praksi akcijsko razvijali in preizkušali nove strokovne pristope k delu z ranljivimi družinami. Del svojih raziskovalnih prizadevanj smo posvetili sodelovanju z uporabniki iz drugih kulturnih okolij in pa razumevanju psihosocialnih stisk kot dela skupnosti.

(6) Proučevali smo akademski in socialni položaja vzorca gluhih in naglušnih mladostnikov v vzgojno-izobraževalnem sistemu. Gre namreč za populacijo mladostnikov s posebnimi potrebami, ki lahko svojo pravico do šolanja uresničujejo bodisi v večinskih (osnovnih ali srednjih) šolah ali pa v specializiranih institucijah. Ker je v mnogih tujih razpravah mogoče zaslediti neenotne odgovore na izpostavljeni vprašanji, smo s pomočjo vprašalnika za gluhe in naglušne mladostnike, kot tudi s pridobljenimi podatki o njihovih zaključnih ocenah pri posameznih predmetih, primerjali učno uspešnost, zadovoljstvo s šolanjem, poklicne aspiracije in samospoštovanje tistih gluhih in naglušnih mladostnikov, ki se šolajo v večinskih šolah in tistih v specializiranih institucijah.

(7) Vprašanje dejavnikov učne uspešnosti je vedno aktualno, a vendar se zelo redko o tem sprašuje učence in njihove starše. Sami smo v lanskem letu posvetili raziskovalno pozornost primerjavi prepričan otrok, staršev in učiteljev o notranjih dejavnikih učne uspešnosti (osebnostne poteze, intelektualne sposobnosti, govorna kompetentnost, zanimanje za predmet in lokusu nadzora). Prepričanja o posameznih

dejavnih učne uspešnosti se med skupinami anketirancev razlikujejo, vendar je presenetljiva ugotovitev, da so nekatera prepričanja staršev in ponekod tudi učencev bolj kot prepričanja učiteljev usklajena z raziskovalnimi ugotovitvami.

(8) Eno področje raziskovanja je bilo usmerjeno v analizo programov izobraževanja učiteljev za delo z ranljivimi učenci. V tem okviru so bila analizirana poročila iz prakse študentov drugega letnika razrednega pouka Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in njihovi odgovori na vprašanja o njihovih pogledih in izkušnjah z inkluzijo. Ta kažejo, da imajo mnogi študentje zadržke do vključevanja nekaterih ranljivih skupin učencev v razred; mnogi navajajo vrsto razlogov, zakaj je inkluzija težka, celo nemogoča; in izpostavljajo, da sta teorija, s katero se seznanjajo v okviru študija na fakulteti, in praksa, s katero se seznanjajo na svojem praktičnem usposabljanju, različni. Pri tem izpostavljajo, da je teorija idealizirana, da pričakuje, da bodo učitelji sposobni vključiti ranljive učence v svoje razrede, praksa pa kaže, da to ni vselej mogoče. V tem kontekstu je bilo tudi izpostavljeno in analizirano vprašanje, kakšno bi moralo biti izobraževanje bodočih učiteljev tako na fakulteti kot tudi na praksi, da bi lahko zajeli njihova tovrstna stališča. Pri tem je v ospredje postavljena misel, da inkluzija ni izbira, temveč dejstvo, zahteva in nujnost in da je naloga tako učiteljev na fakulteti kot tudi mentorjev na praksi, da študente za inkluzivno delo čim bolj pripravijo.

(9) Narejena je bila raziskava stališč celotne generacije študentov vpisanih v prvi letnik študija razrednega pouka na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani in Univerze v Beogradu, do romskih učencev. Pri tem smo izhajali iz predpostavke, da je poznavanje stališč študentov do ranljivih učencev že na začetku njihovega študija ključno za oblikovanje takšnega programa izobraževanja učiteljev, ki bo izhajal iz njihovih implicitnih prepričanj in stereotipov, jih skušal izzvati in, v koliko je to potrebno, tudi preoblikovati. Rezultati kažejo, da se večina študentov strinja, da bi se morali romski učenci šolati v rednih šolah, pa vendar večina ne bi želela, da bi se šolali v njihovih razredih. Večina študentov se zaveda diskriminacije romskih učencev v šolah, pa vendar si sami ne želijo bližnjih interakcij z romskimi družinami. Analizirane so bile tudi implikacije rezultatov raziskave za programe izobraževanja učiteljev.

(10) Raziskovali smo vprašanje učne ne/uspešnosti običajnih učencev in učencev s posebnimi potrebami, pri čemer je potrebno, kot smo ugotavljali, upoštevati izjemno kompleksnost dejavnikov: od psiholoških preko pedagoških do dejavnikov domačega okolja. Ob tem pa bi ne smeli spregledati, da se med učitelji in učenci vzpostavljajo presenetljive transakcije, ki vzajemno vplivajo na vzpostavljanje odnosov, kar posledično napoveduje učenčovo učno uspešnost. Ocena torej ni le odraz učenčevega znanja, marveč nanjo vpliva tudi vedenje učencev, pričakovanja učitelja, odnos, ki ga vzpostavi učitelj in učenec. Analiza ponuja odgovore na vprašanje, katere od lastnosti, ki jih zaznavajo učitelji, pojasnjujejo učno uspešnost običajnih učencev in učencev s posebnimi potrebami. Analiza kaže, da se zaznane lastnosti, ki pojasnjujejo učni uspeh običajnih učencev, nanašajo tako na storilnost kot tudi na socialnost, vedenje in samopodobo; torej zajemajo vsa področja zaznanih lastnosti, ki smo jih proučevali. Pri učencih s posebnimi potrebami kot celoti in pri posameznih skupinah učencev s posebnimi potrebami, pa se je izkazal faktor, ki govori o vedenju, kot nepomemben. Za učno uspešnost učencev s posebnimi potrebami so bolj pomembni storilnost in samopodoba, usmerjenost na delo in socialna vključenost.

(11) Raziskovali smo učinkovitosti socialnih in emocionalnih veščin v osnovnih šolah v drugih razredih osnovnih šol. Za namene raziskovalnega spremljanja posebnega preventivnega programa smo pripravili in izvedli izobraževanje učiteljev. Načrtovano uvajanje dejavnosti za krepitev socialnih in emocionalnih veščin smo sproti spremljali preko hospitacij in intervjujev ter z uporabo anketnih vprašalnikov. Trenutno poteka razvoj mednarodno uporabnega vprašalnika za ocenjevanje otrokovih socialnih in emocionalnih kompetenc, ki bo omogočal primerjalno analizo učinkovitosti preventivnega programa dejavnosti.

(12) Raziskovanje problematike izjemne in večkratne socialne izključenosti, brezdomstva in nastanitvene ogroženosti je potekalo v smislu akcijsko raziskovalnega razvijanja in evalviranja novega modela preventivnega delovanja z močno antideložacijsko poanto. Gre za model dejavnosti, ki je bila doslej v Sloveniji povsem nepoznana in nerazvita, in temelji na partnerstvu oz. tesnem sodelovanju med javno ustanovo (stanovanjskim skladom mestne občine) in nevladno organizacijo. Razvit in implementiran je bil program praktičnih, terensko izvajanih psihosocialnih podpornih dejavnosti za osebe, ki bivajo v mestnih bivalnih enotah in se nahajajo v položaju tik pred sprožitvijo postopkov deložacije. Dvoletno izvajanje tega program smo procesno in sumarno evalvirali na osnovi več vrst zbranih podatkov.

4. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem programu in zastavljenih raziskovalnih ciljev³

SLO

Raziskovalni program obsega dva večja sklopa s 27 raziskovalnim temami, cilji oz. podpodročji. Le ta so bila v prvotnem predlogu tudi časovno opredeljena, večinoma z dvo ali večletnimi intervali. V raziskovalni skupini v letu 2014 ni prišlo do pomembnejših sprememb v dinamiki izvajanja programa, in raziskovanje je teklo bolj ali manj po načrtovanih terminskih načrtih. Le deloma se je stopnja doseganja ciljev spreminjala zaradi vključitve v projekt iz sedmega okvirnega programa (že leta 2011), ki je zahteval, da se z nekaterimi elementi raziskovanja začne bolj zgodaj. V celoti gledano pa je stopnja realizacije zastavljenih raziskovalnih ciljev blizu optimalni in ocenjujemo, da so bili zastavljeni cilji za leto 2014 uspešno realizirani.

5.Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega programa oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine v letu 2014⁴

SLO

V letu 2014 smo v članstvu raziskovalne skupine zamenjali eno raziskovalko (Alenka Kobolt) z drugo raziskovalko (Darja Zorc Maver). Potreba po zamenjavi je nastala zaradi upokojitve Alenke Kobolt. Zamenjali smo jo z raziskovalko, katere področje raziskovanja je bilo kar najbolj skladno z njenim in hkrati z izhodiščnim načrtom raziskovanja v programski skupini, tako da zaradi te zamenjave ni prišlo do sprememb raziskovalnega programa.

6.Najpomembnejši znanstveni rezultati programske skupine⁵

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	9840969	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Samospoštovanje gluhih in naglušnih učencev iz večinskih in specializiranih šol
		ANG	Self-esteem of deaf and hard of hearing students in regular and special schools
	Opis	SLO	Študija se osredotoča na samospoštovanje gluhih in naglušnih (G/N) mladostnikov iz Slovenije. Skupno 80 G/N mladostnikov iz večinskih in specializiranih osnovnih šol (vključenih od 6. do 9. razreda) in iz večinskih in specializiranih srednjih šol (od 1. do 4. letnika) je izpolnilo vprašalnik Lestvica samospoštovanja (Lamovec, 1994). Celotna skupina G/N mladostnikov se na vseh dimenzijah samospoštovanja, ki vključujejo socialni, čustveni in fizični jaz ter samozavest, ne razlikuje glede na spol in stopnjo izgube sluha. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da skoraj ni razlike v stopnji samospoštovanja glede na starost mladostnikov. G/N študenti so dosegli povprečne rezultate v vseh proučevanih dimenzijah samospoštovanja glede na norme slišne populacije. G/N mladostniki iz večinskih šol so imeli v primerjavi z mladostniki iz specializiranih šol boljše rezultate v dimenzijah čustveni in telesni jaz ter samozavest. Končna ocena v slovenskem jeziku je bila pomemben napovedovnik samospoštovanja G/N mladostnikov v dimenziji samozavest.
		ANG	The study focuses on the self-esteem of deaf and hard of hearing (D/HH) students from Slovenia. A total of 80 D/HH students from regular and special primary schools (grades 6 to 9) and from regular and special secondary schools (grades 1 to 4) completed the Self-Esteem Questionnaire (Lamovec 1994). For the entire group of D/HH students the results of all self-esteem dimensions, including social, emotional and physical self and confidence, do not differ regarding their gender and level of hearing loss. Furthermore, almost no differences in self-esteem were found in respect to the students' ages. Relative to the norms of hearing students, D/HH students achieved average results in each self-esteem dimension. D/HH students from regular schools had higher self-esteem in emotional and physical self and confidence than those from special schools. The final grade in Slovene language was an important predictor of D/HH students' self-esteem in the dimension of confidence.
	Objavljeno v	Routledge; European journal of special needs education; 2014; Vol. 29, no. 1; str. 59-73; A': 1; Avtorji / Authors: Lesar Irena, Smrtnik Vitulić Helena	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
2.	COBISS ID	9841737	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Učitelji o zaznanih potezah in šolski uspešnosti običajnih učencev in učencev s posebnimi potrebami v večinskih osnovnih šolah
		ANG	Teachers on perceived traits and academic achievements of regular pupils and pupils with special needs in mainstream primary schools
			Pri iskanju odgovorov na vprašanje, akademske (ne) uspešnosti običajnih

Opis	SLO	učencev in učencev s posebnimi potrebami, je treba upoštevati izredno kompleksnost dejavnikov: od psiholoških dejavnikov, preko dogajanja v razredu in domačih razmer. Učna uspešnost ni le odraz znanja učenca, ampak nanj vpliva tudi vedenje učenca, pričakovanja učitelja, in ne nazadnje tudi vzpostavljen odnos med učiteljem in učencem. V tem prispevku smo iskali odgovore na vprašanje, katere izmed lastnosti, ki jih učitelji pri učencih zaznavajo, pojasnijo učno uspešnost običajnih učencev in učencev s posebnimi potrebami. Analiza kaže, da se zaznane lastnosti, ki pojasnjujejo učno uspešnost običajnih učencev, nanašajo na storilnost kot tudi socialno vedenje, moteče in samoregulativno vedenje; torej pokrivajo vsa analizirana področja zaznanih lastnosti. Pri učencih s posebnimi potrebami pa se je moteče vedenje izkazalo kot nepomembno pri pojasnitvi učnega uspeha, kar posledično pomeni, da je učni uspeh teh učencev bolj odvisen od storilnosti in samoregulativnega vedenja, zlasti opravljanje nalog in socialna vključenost.	
	ANG	When looking for answers to the question of academic (non)achievement of regular pupils and pupils with special needs it is necessary to take into account the extraordinary complexity of factors, ranging from psychological across instructional to home environment variables. The academic achievement is not only a reflection of the pupil's knowledge, but is also influenced by the pupil's behaviour, the teacher's expectations, and finally the relationship established between the teacher and the pupil. This paper contributes answers to the question which of the traits, perceived by teachers, explain the academic achievements of regular pupils and pupils with special needs. Our analysis shows that perceived traits that explain the academic achievement of regular pupils refer to academic as well as social behaviour, disruptive behaviour and self-regulatory behaviour; therefore they cover all areas of perceived traits we studied. In pupils with special needs as a whole and in particular groups of pupils with special needs, the factor which presents disruptive social behaviour proved as insignificant, which consequently means that the academic achievement of pupils with special needs depends more on academic and self-regulatory behaviour, task activity and social inclusion.	
	Objavljeno v	Carfax; Teachers and Teaching; 2014; Vol. 20, no. 3; str. 358-374; Impact Factor: 0.557; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.911; WoS: HA; Avtorji / Authors: Lesar Irena, Čuk Ivan, Peček Mojca	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
3.	COBISS ID	10134857	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Kulturna odzivnost študentov pedagoških fakultet v Srbiji in Sloveniji do učencev Romov - študije primera	
	ANG	The cultural responsiveness of teacher candidates towards Roma pupils in Serbia and Slovenia - case studies	
Opis	SLO	V mnogih državah fakultete, ki izobražujejo učitelje, namenjajo v svojih programih veliko pozornost vprašanjem razumevanja in sprejemanja drugačnosti študentov. Pri tem ugotavljajo, da je poznavanje stališč študentov na začetku študija, ključno za oblikovanje takšnih programov izobraževanja učiteljev, ki se bolj učinkovito soočajo z implicitnimi prepričanji in predsodki študentov. Namen prispevka je analizirati stališča študentov do romskih učencev na začetku njihovega študija. Raziskava je bila delana s študenti na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani in Beogradu. Rezultati kažejo, da se večina študentov strinja, da bi se morali romski učenci šolati v rednih šolah, pa vendar večina ne bi želela, da bi se šolali v njihovih razredih. Večina študentov se zaveda diskriminacije romskih učencev v šolah, pa vendar si sami ne želijo bližnjih interakcij z	

			romskimi družinami. V zaključku prispevek analizira implikacije rezultatov raziskave za programe izobraževanja učiteljev.
		ANG	In most countries there is a growing need for teacher awareness and sensitivity to cultural differences, e.g., culturally responsive teaching. This is why teacher education institutions are making significant efforts to require teacher candidates to enrol in courses that focus on understanding, tolerance, and acceptance of differences in others. Determining beliefs of teacher candidates towards the diversity of pupils at the onset of their studies is critical for providing teacher education that more efficiently challenges implicit beliefs and biases. The main objective in this paper is therefore to determine the initial beliefs of teacher candidates concerning the Roma population, Europe's largest ethnic minority. Research was conducted at the Faculty of Education at the University of Ljubljana in Slovenia and the Teacher Training Faculty at the University of Belgrade in Serbia. The results of the study suggest that most teacher candidates are in favour of schooling Roma pupils in regular schools; however, most of them would not like to have them in their classes. Most teacher candidates are aware of the discrimination against Roma pupils in schools; however, they are not ready to engage in closer interactions with Roma families. The implications of these findings for teacher education programs are subsequently discussed.
		Objavljeno v	Carfax; JET. Journal of education for teaching; 2014; Vol. 40, no. 4; str. 359-376; Impact Factor: 0.701; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.911; A': 1; WoS: HA; Avtorji / Authors: Peček Mojca, Macura-Milovanović Sunčica, Vujisić Živković Nataša
		Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
		COBISS ID	10414153 Vir: COBISS.SI
4.	Naslov	SLO	RAznolikost v šolskem razredu kot izziv za učitelje in izobraževanje učiteljev
		ANG	Diversity in the classroom as a challenge for teachers and teacher education
	Opis	SLO	Trenutna slovenska zakonodaja postavlja učitelje pred nove izzive. Zahteva namreč zagotovitev kvalitetnega izobraževanja v rednih šolah za vse učence, ki uspejo doseči minimalne standarde znanja. Pri tem naj bi se posebna pozornost namenila ne le učencem s posebnimi potrebami, temveč tudi tistim iz nižjega socialno-ekonomskega sloja in učencem, katerih materinščina ni slovenščina. Raziskave kažejo, da mnogi učitelji niso pripravljeni sprejeti učencev vseh ranljivih skupin, da se ne čutijo usposobljeni za delo z njimi in si želijo več izobraževanja s tega področja. Kažejo tudi, da načini dela, ki se jih poslužujejo učitelji, prav tako pa tudi njihov odnos do ranljivih skupin učencev, pogosto govori o segregaciji in marginalizaciji učencev znotraj rednih šol in razredov. Zato se je v okviru bolonjske prenovе izobraževanja učiteljev na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani dalo večji poudarek na usposabljanje učiteljev za delo z ranljivimi skupinami učencev. Prispevek predstavlja predmete in programe, ki ponujajo tovrstno znanje in si zastavlja vprašanje, kakšen način izobraževanja učiteljev bi z večjo verjetnostjo lahko prispeval k boljši usposobljenosti učiteljev za delo z ranljivimi skupinami učencev: kako usposablјati učitelje ne le za to, da imajo več znanja o delu z ranljivimi skupinami učencev, temveč da so odprti za sprejemanje drugega kot drugačnega in sposobni sprejeti raznolikost v razredu ne kot oviro, temveč kot izziv.
			The current legislation presents new challenges for teachers and teacher education in Slovenia. It requires that all pupils in regular schools who can meet the minimal knowledge standards are provided with high quality education. Special attention should be paid not only to pupils with special

		ANG	needs but also to pupils from the lower socio-economic classes and to those whose mother tongue is not Slovenian. Research shows that many teachers are not willing to accept pupils from all vulnerable groups as they do not feel qualified enough to work with them and would like to have more training in this area. Research, however, also shows that the methods of work applied by teachers as well as their attitudes toward vulnerable groups of pupils are indicative of segregation and marginalisation in regular schools and classrooms. For this reason, the Faculty of Education at the University in Ljubljana decided to put more emphasis in its education programmes that have undergone the Bologna reform on educating teachers for working with vulnerable groups of pupils. This paper presents the courses and programmes available at the Faculty of Education in this field and poses the question what type of teacher education is required for teachers being better qualified for working with vulnerable groups of pupils. In other words, how should we train teachers not only to acquire more knowledge about teaching vulnerable groups of pupils but also to become more open and accept differences and be more willing to embrace diversity in the classroom not as a hindrance but rather a challenge.
	Objavljeno v	Ars Docendi, Universitatea din București; The changing role of teachers; 2014; Str. 69-88; Avtorji / Authors: Peček Mojca	
	Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji	
5.	COBISS ID	10372937	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Stališča do samoraziskovanja in načini konstruiranja doživljanja
		ANG	Looking into self-exploration attitudes and ways of constructing experience
	Opis	SLO	Opisana študija zagovarja pomembnost prvoosebni raziskovalnih pristopov in pokaže njihovo ključno vlogo pri raziskovanju človeške doživljajske pokrajine. Opisana je raziskava, kjer je bil uporabljen elicitacijski intervju. Interpretacija dobljenih podatkov se opira na koncepta osebnih epistemologij (znanega iz polja edukacijske psihologije) na podlagi katerega sta utemeljeni in raziskani dve pomembni doživljajski kategoriji: načini kreiranja doživljanja in odnosi do samoraziskovanja. Članek poskuša z uvedbo novega modela konstrukcije doživljanja razširiti obstoječe razumevanje na področju empiričnega fenomenološkega raziskovanja.
		ANG	The study described in the paper advocates for importance of first-person research techniques and shows their essential role in studying the human experiential landscape. The research, using the elicitation interview technique is presented. The interpretation of the results utilizes the concept of personal epistemologies (developed in the field of educational psychology) as a platform for discourse about two categories: ways of constructing experience and attitudes toward self-inquiry. The paper aims to expand the existing understanding and insights in the field of empirical phenomenological inquiry, providing a novel model with regard to grasping how experience is constructed.
	Objavljeno v	Znanost.org Society.; Interdisciplinary description of complex systems; 2014; Vol. 12, issue 4; str. 314-322; Avtorji / Authors: Popa Ioana Laura, Kordeš Urban	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati programske skupine⁶

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	9961545	Vir: COBISS.SI

	Naslov	SLO	Razumevanje in odzivanje vzgojiteljev na moteče vedenje otrok v vrtcu
		ANG	The response of pre-school teachers to disturbing forms of behaviour
	Opis	SLO	Raziskava predstavlja del raziskave v kateri je sodelovalo 200 vzgojiteljev predšolskih otrok, ki so bili v letu 2011/12 zaposleni v javnih vrtcih v oddelkih drugega starostnega obdobja. V njej smo raziskovali katere oblike moteča vedenja otrok se najpogosteje pojavljajo v predšolskem obdobju in na kakšen način se vzgojitelji odzovejo nanje. Pri tem smo izhajali iz teoretskih izhodišč, da so socialne, vedenjske in čustvene težave otrok posledica dogajanj v skupini, okolju in posamezniku. Interakcionistične in fenomenološke teorije poudarjajo, da je od načina zaznavanja tipiziranja odvisno razumevanje nekega vedenja in prav tako odzivanje nanj. Rezultati raziskave so pokazali, da se v tem obdobju najpogosteje pojavljajo vedenja, ki niso povezana s fizičnim nasiljem. Odziv vzgojiteljev na moteče vedenja je največkrat preprečevanje neprimernega vedenja in vzpostavljanje pozitivnih odnosov. Na osnovi rezultatov smo utemeljili pomen preventivnega socialnega in emocionalnega učenja, ki poudarja, da sistematično učenje socialnih in čustvenih veščin lahko prepreči nastanek mnogih tveganih oblik vedenja hkrati pa pri otroku spodbuja razvoj kognitivnih, vedenjskih in čustvenih kompetenc. Na osnovi spoznanj raziskave se pripravlja program praktične implementacije preventivnih dejavnosti v vrtcih in šolah.
		ANG	The research represents a part of the larger research in which participated 200 teachers of pre-school children, who were in 2011/12 employed in public kindergartens in the departments of the second age level. The research wanted to determine which forms of the disturbing behaviour of children appear most frequently in the pre-school period and in what way the teachers respond to them. We departed from the theoretical standpoint that social, behavioural and emotional problems of children are the consequence of what goes on in a group, environment and an individual. Interactionist and phenomenological theories stress that it depends on the way of perceiving typification how we understand a certain behaviour and the responses to it. The research results have shown that in this period the most frequent are the types of behaviour that are not connected with physical violence. The response of pre-school teachers to the disturbing types of behaviour is mostly the prevention of inappropriate behaviour and and the establishment of positive relations. On the basis of the results obtained we emphasized the importance of preventive social and emotional learning, which maintains that a systematic learning of social and emotional skills can prevent the emergence of many risky forms of behaviour, while it at the same time encourages in children the development of cognitive, behavioural and emotional competences. Based on the research findings a program of practical implemetation of preventive pre-school and school activities is being prepared.
	Šifra	F.11 Razvoj nove storitve	
	Objavljeno v	Pedagoška fakulteta; Sodobni pedagoški izzivi v teoriji in praksi; 2014; Str. 81; Avtorji / Authors: Zorc-Maver Darja, Šetor Janja	
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
	2. COBISS ID	10443593	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Ranljive družine v vzgojno-izobraževalnem sistemu
		ANG	Vulnerable families in educational system
			V sodobnem času se spričo poglobljanja revščine stroka na področju vzgoje in izobraževanja srečuje z novimi izzivi, povezanimi z delom z družinami z nakopičenimi težavami. Na podlagi raziskovalnih projektov smo ugotovili, da potrebe teh družin niso usklajene s ponudbami raznolikih ustanov, zaradi česar na obeh straneh prihaja do nezadovoljstva. V dialogu z obema

Opis	SLO	stranema smo začeli razvijati nove oblike dela, temelječe predvsem na imperativu prožnosti, prisotnosti stroke v življenjskem prostoru in dajanju prednosti aktualnim potrebam pred institucionalnimi protokoli. Storitve prinaša za naše okolje nov model podpornega vstopanja v ranljive družine, razvijanje partnerskega odnosa z njimi in mreženja, kjer so člani družine v središču, ostale organizacije pa težijo k sinergičnemu sodelovanju. Bolj neposredno ciljno usmerjeno sodelovanje prinese večjo povezanost sicer ločenih akterjev in poveča možnosti vzajemnega učenja in skupnega reševanja zaznanih težav.	
	ANG	In contemporary times, the professions in the field of education sciences are facing new challenges associated with working with families with accumulated difficulties. Based on our research projects, we found that the needs of these families are not aligned with offers of those institutions, which on both sides leads to dissatisfaction. Research has given us insight into both the needs of vulnerable families as well as the mode of operation of different institution. In dialogue with both sides, we developed new ways of working with vulnerable families, which are mainly based on the imperative of flexibility and prioritize actual needs against institutional protocols. More directly targeted cooperation can bring greater coherence by separate actors and enhance mutual learning and solving common problems detected.	
Šifra		F.11 Razvoj nove storitve	
Objavljeno v		Pedagoška fakulteta; Vpliv družbenih sprememb na vzgojo in izobraževanje; 2015; Str. 58; Avtorji / Authors: Razpotnik Špela, Klemenčič Mija Marija, Poljšak-Škraban Olga, Rapuš-Pavel Jana, Košan Hana, Turnšek Nada	
Tipologija		1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
3.	COBISS ID		Vir: vpis v poročilo
Opis	Naslov	SLO	Človeški dejavniki v globalni družbi: sistem sistemskih perspektiv (ergonomsko načrtovanje in menedžment)
		ANG	Human factors of a global society : a system of systems perspective, (Ergonomics design and management).
		SLO	Član programske skupine je bil sourednik obsežne mednarodne monografije, ki je nastala kot rezultat mednarodne konference, ki jo je leta 2013 organizirala Univerza v Krakovu. V njej je zajetih blizu 100 člankov, ki so organizirani v tematske sklope o človeških dejavnikih in tehnologiji, o psihologiji, menedžmentu, visokošolskem izobraževanju in izobraževanju v sodobni družbi. Knjiga kot celota raziskuje človeške dejavnike, povezane s sodobnim družbenim razvojem na področju naravoslovja, tehnike in visokošolskega izobraževanja in v kontekstu izjemno hitrega razvoja na teh področjih. Obravnava tudi nove paradigme za področju visokega šolstva ter preučuje prihodnje izzive in možne prispevke s področja raziskovanja človeških dejavnikov.
		ANG	A member of the research program team Pavel Zgaga has been a co-editor of the extensive international monograph, which was created as a result of the international conference, which was organized in 2013 the University of Krakow. It has covered nearly 100 articles, which are organized in thematic sections on human factors and technology, psychology, management, higher education and education in contemporary society. The book as a whole explores the human factors associated with modern social development in the field of science, technology and higher education and in the context of the rapid development in these areas. It also discusses new paradigm for higher education and examines the future challenges and possible contributions in the field of human factors research.

4.	Šifra	C.01 Uredništvo tujega/mednarodnega zbornika/knjige	
	Objavljeno v	MAREK, Tadeusz (urednik), KARWOWSKI, Waldemar (urednik), FRANKOWICZ, Marek (urednik), KANTOLA, Jussi (urednik), ZGAGA, Pavel (urednik). Human factors of a global society : a system of systems perspective, (Ergonomics design and management). Boca Raton; London; New York: CRC Press, 2014. XXVII, 1149 str., ilustr. ISBN 978-1-4665-7286-7. [COBISS.SI-ID 10137929]	
	Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji	
	COBISS ID	10068297	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Vloga diskurza v oblikovanju osebnostne strukture
		ANG	The role of discourse in formation of the personality structure
	Opis	SLO	Predavanje obravnava teorijo etike skrbi N. Noddings kot sporno vzgojno teorijo. Zanja je značilno nasprotovanje Kantovi moralni teoriji in pomanjkljiva teorija osebnosti. Izhodišče, da »Kant podreja občutke razumu«, jo zapelje v nasprotno pozicijo z zatrjevanjem, da je treba razum podrediti občutkom. Po enaki logiki na specifičen način nasprotuje razvijanju otrokove refleksije, s tezo, da ima skrb prednost pred razvijanjem refleksije, ki je osnovana na principih. Izhajajoč iz teorij kulturne antropologije in psihoanalitične teorije subjektivnosti Freuda in Lacana, po katerih se pri človeškem bitju temeljna struktura osebnosti formira z vstopom v govorico in preko simbolnih vzorcev kulture, predavanje pokaže, kako se preko simbolnega polja govorice in vzorcev kulture formira razumevanje in čustvovanje, dojemanje in izražanje čustev. Vzgoja, če izhaja zgolj iz skrbi, ne da bi izhajala iz artikulirano določenih vrednot, lahko vodi v vzgojo, ki podpira denimo rasistični subjekt, kar je z vidika vrednot in norm večine sodobnih držav nesprejemljivo. Seveda pa tudi osebe, ki bi denimo v svoji vzgoji namerno sledile etiki skrbi, vendarle vzgajajo preko svoje osebnosti. To pomeni, da v odnosu do otroka prihaja tudi do nenamernih vzgojnih učinkov. Dejansko vzgajajo drugače, kot verjamejo, da bi morale. Problem je torej v tem, da etika skrbi teh učinkov – namernih in nenamernih – ne zmore teoretizirati. Med govor in možne dejanske učinke je sistematično vgrajen nesporazum.
		ANG	N. Noddings' theory of the ethics of care is a contentious theory of child education. It is marked by opposition to Kant's moral theory. The point of departure that "Kant subordinates feeling to reason" conveys the theory to a position of opposition due to the assertion that feeling or emotion in moral behaviour has priority over reason. The point is also evident from, for instance, the thesis that "natural caring" has priority over "ethical caring". In our argumentation, we follow from cultural anthropology and the psychoanalytical theory of Freud and Lacan, according to which the fundamental personality structure in a human being is formed with the entry to language and through the symbolic patterns of culture, to the Other as discourse. Through the Other are formed comprehension, feeling, perception, emotions, etc. Conceptual oppositions such as "feeling" versus "reason" are therefore too limited. From the perspective of psychoanalysis, the initial position of the child is completely overlooked in the theory of care. If parents understand care for the child as the constant demonstration of unconditional spontaneous love, this kind of relationship has undesirable educational effects because it can encourage the retention of the child's primary narcissism and/or pleasure. The effect is a specific structure of the subject and its capacities for ethical reflection. Moral reflection is always also dependent on the content of the internalised norms and values of the individual. Ethics of care in a certain way recommends that we can turn a blind eye to the symbolic field, and therefore also to the network of values, when we educate. Education that is derived only from

		care, without being derived from the articulation of specific values, can lead to education that supports, for instance, the racist subject (as we demonstrate with an example), which is unacceptable from the perspective of the values and norms of the majority of contemporary civilisations. The educational effects described above can arise, but not necessarily, since in education in relation to the child, always also unintentional educational effects can occur. The problem lies in the fact that the ethics of care with its conceptual apparatus is incapable of theorising these complex effects.
	Šifra	B.04 Vabljeno predavanje
	Objavljeno v	2014; Avtorji / Authors: Krek Janez
	Tipologija	3.14 Predavanje na tuji univerzi
5.	COBISS ID	10068809 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Kaj lahko naredi vzgojitelj/-ica in učitelj/-ica za otroke in mladostnike, ki se soočajo z revščino
		<i>ANG</i> What can a teacher do for children and youngsters facing poverty
	Opis	<i>SLO</i> Revščina je izjemno kompleksen družbeni pojav, ki se skozi čas precej spreminja, močno pa vpliva na življenja otrok in mladostnikov. Ker se večina raziskovalcev tega področja loteva posameznih dejavnikov (npr. izobrazba staršev, družinski prihodki, kakovost govora v družinah), ki pomembno vplivajo zlasti na učno uspešnost otrok in mladostnikov, je namen tega prispevka predstaviti možnosti, kako lahko vzgojitelji in učitelji pomagajo otrokom in mladostnikom pri premoščanju ovir zaradi revščine. Pri tem pa je potrebno posebej poudariti, da noben izmed omenjenih načinov pomoči ne bo uspešen, v kolikor si ne bomo vzeli časa, da otroka oz. mladostnika dobro spoznamo in se potrudili z njim vzpostaviti spoštljiv odnos.
		<i>ANG</i> Poverty is a very complex social phenomenon which varies considerably over time, but has a strong impact on the lives of children and adolescents. Since most researchers in this field addresses specific factors (eg. parents' education, family income, quality of speech in families), which have a significant impact particularly on the learning performance of children and adolescents, the purpose of this paper is to present the possibilities of how preschool and school teachers help children and adolescents in overcoming the obstacles of poverty. In doing so, it must be emphasized that none of the methods listed will be successful if we will not take the time to learn about the experience of the child or adolescent and do our best to establish a respectful relationship with him.
	Šifra	F.18 Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)
	Objavljeno v	Zavod Republike Slovenije za šolstvo; Vzgoja in izobraževanje; 2014; Letn. 45, št. 3; str. 32-37; Avtorji / Authors: Lesar Irena
	Tipologija	1.04 Strokovni članek

8. Drugi pomembni rezultati programske skupine^Z

Mojca Peček je leta 2014 postala predsednica mednarodne mreže ENTEP, ki je svetovalna ali referenčna skupina, ki obstaja za spodbujanje sodelovanja med državami članicami Evropske unije glede politike izobraževanja učiteljev.

Urban Kordeš je bil junija 2014 gostujoči predavatelj na Univerzi na Dunaju. V tem kontekstu je med drugim izvedel ciklus predavanj na temo prvoosebnega raziskovanja. Predstavljene so bile različne tehnike pridobivanja in analize fenomenoloških podatkov, med katerimi je bila posebna pozornost namenjena modificirani tehniki DVI, razviti v okviru dela raziskovalne skupine.

Gostovanje je imelo poleg izobraževalne komponente še namen mreženja in pripravi skupnega doktorskega študijskega programa kognitivne znanosti.

Pavel Zgaga je imel vabljen predavanja na treh tujih univerzah in tri vabljen plenarna predavanja na konferencah (brez natisa), na katerih je predstavil rezultate svojega raziskovanja (brez tistih v okviru FP7 Marie Curie UNIKE), med drugim:

1. ZGAGA, Pavel. Teacher education : developments in Europe and aspects of its future : predavanje v okviru The Postgraduate School within the Field of Educational Sciences, Umeå University, Umeå, 28.-29. apr. 2014.. 2014. [COBISS.SI-ID 10050889]
2. ZGAGA, Pavel. Teacher education in the grip of academic tribes and territories : responding diversities of a special kind : predavanje na Teacher education for the changing demographics of schooling: policy, practice and research, University of Edinburgh, School of Education, 21st March 2014. 2014. [COBISS.SI-ID 10010697]
4. ZGAGA, Pavel. European higher education reforms and the role of students : [vabljen predavanje] 11th International Workshop on Higher education reform: higher education and its principal mission: preparing students for life, work and civic engagement, Memorial University of Newfoundland, Canada, 25-27 August 2014. [COBISS.SI-ID 10186825]

9. Pomen raziskovalnih rezultatov programske skupine⁸

9.1. Pomen za razvoj znanosti²

SLO

Sodobni strateški razvoj visokega šolstva pri nas, v Evropi in v svetu temelji na vrsti predpostavk, ki se včasih jemljejo kot same po sebi razumljive: npr. odprt dostop do študija, kakovost in lestvice univerz; tržna umeščenost izobraževanja, konkurenčni pristop v visokem šolstvu ipd. Te predpostavke so, z drugimi besedami, pogosto artikulirane kot »ideologija(e)« sedanjega razumevanja in spreminjanja visokega šolstva. Prispevek programske skupine se uvršča v krog študij visokega šolstva (higher education studies) kot razmeroma mladega interdisciplinarnega področja: Interdisciplinarno polje raziskovanja dinamike visokega šolstva se je pričelo pred nekaj desetletji v ZDA, v Evropi praktično šele v osemdesetih letih, pri nas pa je še v nastajanju. Z lastnim delom na tem področju torej prispevamo k nastajanju in utrjevanju tega polja v naših prostorih, obenem pa poskušamo prispevati k potekajoči mednarodni znanstveni razpravi predvsem s specifičnimi pristopi in ugotovitvami, ki jih omogoča posebna perspektiva teh prostorov. Raziskovanje preverja delovanje zgoraj omenjenih predpostavk, njihove posledice, njihov razvoj in umeščenost v implementacije šolskih sistemov ter doprinaša k novim konceptualizacijam na tem področju. V raziskovalnem delu leta 2014 smo z uporabo teorije o centrih in periferijah obudili pristop, ki je bil zanemarjen, vsebuje pa potencial, s katerim je oz. bo mogoče interpretirati nekatere posebnosti, pa tudi probleme pri nastajanju evropskega visokošolskega prostora.

Razumevanje človekovega živega izkustva je bistvenega pomena za mnoge, zaradi tega fenomenološki raziskovalni pristopi dobivajo v zadnjih letih pomembno vlogo v spektru kvalitativnih metodologij. Delo programske skupine prispeva k teoretskemu razumevanju in klasifikaciji področja, predvsem pa k razvoju oz. dopolnjevanju dveh osrednjih raziskovalnih metod – fenomenološkega dialoga ter fenomenološke študije primera. V letu 2014 smo k temu področju prispevali predvsem s preverjanjem veljavnosti dveh tehnik pridobivanja fenomenoloških podatkov (modificirane verzije deskriptivnega vzorčenja izkustva in elicitacijskega intervjuja).

Sodobni programi izobraževanja učiteljev vse bolj vključujejo tudi izobraževanje za delo z ranljivimi učenci. Ob tem se zastavlja vprašanje, koliko smo pri izobraževanju učiteljev za delo v inkluzivnih razredih uspešni, kar je bil eden od fokusov dela v letu 2014. Raziskave, ki proučujejo usposabljanje učiteljev za delo z ranljivimi učenci, pogosto izpostavljajo pomen znanja, ki ga bodoči učitelji osvojijo v času svojega študija. Pa vendar raziskave tudi kažejo, da četudi učitelji posedujejo znanja o delu v inkluzivnih razredih, le-to samo po sebi ni zadosten pogoj, da ga bodo pri svojem delu tudi uporabljali. Naša spoznanja opozarjajo, da je potrebno dajati v procesu izobraževanja učiteljev večji poudarek praktičnemu usposabljanju in predvsem na prepričanju, stališčem, predsodkom in stereotipom bodočih učiteljev, ki govorijo o njihovi

pripravljenosti za delo z ranljivimi učenci.

Na podlagi našega raziskovanja življenjskega sveta in izkušenj ranljivih družin ter na drugi strani organizacij, ki se z njimi srečujejo, je v letu 2014 odprto novo polje, ki prinaša vednost s področja socialne pedagogike. Delo programske skupine je prispevek k preverjanju obstoječih socialno pedagoških paradigem ter konceptov ter k razvijanju novih konceptov, ki bodo omogočali razvijanje novih, bolj empirično utemeljenih pristopov delovanja. Konkretno se je raziskovanje pomenilo poglobljanje vednosti o potrebah ranljivih podskupin staršev ter razvoj in preverjanje novih oblike skupnostnega delovanja v zvezi s starševanjem.

Pomen za razvoj znanosti na področju raziskovanja izjemne in večkratne socialne izključenosti (brezdomni, nezaposleni ...) je v uvajanju in preizkušanju metod, skozi katere kjer klasični objekti raziskav postanejo njihovi subjekti. Razvoj teh metod je osnovan tudi na razvoju dialoških pristopov v raziskovanju.

ANG

Modern strategic development of higher education in our country, in Europe and in the world is based on a series of assumptions that are sometimes taken as inherently understandable: for example, open access to study programmes, the quality and ranking of universities, market positioning of education, competitive approach in higher education and the like. These assumptions are, in other words, often articulated as "ideology(ies)" of the current understanding and processes of changing higher education. Contributions of our research group belong to the circle of Higher Education Studies as a relatively young interdisciplinary field: an interdisciplinary field of research on dynamics of higher education began some decades ago in the US, in Europe practically only in the eighties, but in our region it is still in the process of formation. With our own work in this area, therefore, we contribute to the formation and consolidation of this field in our region. We try to contribute to the ongoing international scientific debate, especially with specific approaches and findings, which provide a special perspective of the region. Research verifies the operation of the above-mentioned assumptions, their implications, their development and placement in the implementation of school systems and contributes to new conceptualizations in this area. In the research work in 2014 we have, by using the theory of centres and peripheries, revived an approach that has been neglected although it contains a potential for interpreting some of the features, as well as problems in the creation of the European Higher Education Area.

As understanding the human living experience is essential for many disciplines, the phenomenological research approaches are receiving in recent years an important role in the spectrum of qualitative methodologies. Our work contributes to the theoretical understanding and classification of this area, particularly to the development and complementarity of the two central research methods - phenomenological dialogue and phenomenological case study. In 2014 we contributed to this field mainly by verification of two phenomenological data acquisition techniques (modified version of the descriptive sampling experience and elicitation interview)

The modern teacher education programs increasingly include training for work with vulnerable children. This raises the question of our efficacy in the education of teachers to work in inclusive classrooms success, which was one of the focus of our research group 2014. Research on the training of teachers for work with vulnerable children often underline the importance of knowledge, that the future teachers acquire during their study. But research also shows that even if teachers possess knowledge about the work in inclusive classrooms, it is not in itself a sufficient condition that they will use it in their work.

Based on our research of the life and experiences of vulnerable families, and of functioning of institutions working with these families, we opened a new research field, which provides for new knowledge in the field of social pedagogy. Our work contributes to the evaluation of existing social pedagogical paradigms and concepts, and to developing new concepts that will enable the development of new, more empirically based intervention approaches. Specifically, the research involved broadening the knowledge about the needs of vulnerable subgroups of parents and the development and evaluation of new forms of community action on parenting.

The importance for the development of science in the field of extreme and multiple social exclusion (homeless, long term unemployed ...) is in introducing and testing methods through which where classical objects of research become their subjects. The development of these methods is based on the development of dialogic approaches in research.

9.2.Pomen za razvoj Slovenije¹⁰

SLO

Velika večina raziskovalnih spoznanj je bolj ali manj neposredno uporabna za razvoj specifičnih politik v Sloveniji ali pa pomeni aplikativni razvoj novih načinov/pristopov/metod dela v polju izobraževanja in socialnega vključevanja. V tem smislu naše raziskovanje pomeni kontinuirano refleksijo praks na področju edukacije in problematike socialne vključenosti v vzgoji in izobraževanju, kakor tudi njihovih predpostavk in vpetosti v širši politični in družbeno-kulturni okvir. Ta refleksija obsega preverjanje strokovnih konceptualizacij in razvoj/predlaganje novih konceptualizacij ter iskanje in predlaganje relevantnih novih rešitev za problem na tem področju. Dosedanje raziskave so pokazale, da takšnih rešitev ni mogoče preprosto prenašati iz enega sistema v drugega, zato raziskovalno delo vključuje tudi mednarodno razpravo in izhajanje iz specifik te družbe.

Raziskovanje je prispevalo k nastajanju in utrjevanju interdisciplinarnega polja raziskovanja dinamike visokega šolstva v domačem prostoru. Na eni strani gre za povezovanje s tujimi raziskovalci, vključno z njihovimi gostovanji pri nas, ter za publicistično delo, na drugi pa za mentorstva in spodbujanje doktorskih študentov, ki se raziskovalno izpopolnjujejo na tem področju. Poseben pomen našega raziskovanja vidimo tudi v prispevanju k oblikovanju strategij oz. posameznih rešitev pri razvoju visokega šolstva na nacionalni, univerzitetni in fakultetni ravni.

Na področju vključevanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami je raziskovanje zapolnjevalo posebno pomanjkljivost. V Sloveniji se namreč pogosto razpravlja o kvalitetnih načinih vključevanja ranljivih skupin učencev v šole in razrede, manj pa tudi o izobraževanju učiteljev za delo v inkluzivnih razredih. Analiza dela učiteljev v razredih je pokazala na manko znanja, predvsem pa tudi pozitivnih stališč učiteljev do dela z ranljivimi učenci. Zato je pomembno in dobro utemeljeno spoznanje, da bi morali bodoče učitelje bolj sistematično soočati z njihovimi implicitnimi teorijami o tem, kako poučevati ranljive učence, z njihovimi predsodki in stereotipi.

V Slovenskem prostoru je bilo doslej področje ranljivih družin z vidika njih samih ter z vidika relevantnih, z njimi povezanih obravnavnih institucij neraziskano, odpirale pa so se številne potrebe po tem, da bi se to področje raziskalo. Izrazi teh potreb so prihajale s strani različnih ustanov, posebej še vzgojno izobraževalnih. Novi raziskovalni uvidi, do katerih smo prišli, bodo udeleženi in zainteresirani odprli nove poglede v razumevanju zapletenih strokovnih situacij, s katerimi se srečujejo in jih napotili k ustrežnejšim načinom strokovnega ravnanja.

Na področju pojava izjemne socialne izključenosti je naše raziskovanje razkrivalo sive lise družbenega odkrivanja in prepoznavanja teh pojavov, tako v vsebinskem kot količinskem smislu. Obenem je pomenilo razvijanje novih tehnologij, modelov, pristopov in izhodišč obravnavanja tega problema, tako v smislu individualnega obravnavanja, kot v smislu za to potrebnih organizacijskih in institucionalnih sprememb. V letu 2014 smo veliko pozornost namenili tudi evalvaciji novo razvitih pristopov dejavnosti.

Raziskovanje je prispevalo k razvoju novih (merskih, raziskovalnih) instrumentov ali k njihovemu umerjanju in preverjanju. Ta dejavnost – med drugim prispeva k povečevanju možnosti znanstvenega preverjanja učinkovitosti različnih intervencij oz. programov dejavnosti.

Pomen za razvoj Slovenije se ne nazadnje kaže v tem, da so člani, ki so vsi tudi univerzitetni učitelji na Pedagoški fakulteti v Ljubljani svoje ugotovitve sproti prenašali v pedagoški proces, in s tem neposredno k oblikovanju bolj kompetentnih ključnih kadrov v sistemu vzgoje in izobraževanja.

ANG

The vast majority of research findings is more or less directly useful for the development of specific policies in Slovenia or it represents applicative development of new approaches/practical methods/doctrines in the field of education and social inclusion. In this context, our research implies a continuous reflection of practice in the field of education and social inclusion issues in education, as well as assumptions and their role in the broader political and socio-cultural context. This reflection consists of evaluations of the expert conceptualisations and development/suggestions of new conceptualizations, searching and proposing relevant new solution to the problem in this area. Previous research has shown that such solutions can not be easily transferred from one system to another, so research work includes international debate and starting from the specifics of the Slovenian society.

Research has contributed to the emergence and consolidation of the interdisciplinary field of researching the dynamics of higher education in our region. On the one hand, it is about integration with foreign researchers, including their visiting lecturing in Slovenia and publishing activities, and the other hand mentoring and encouraging doctoral students for training in research in this area. The special importance of our research we also see in contributing to the development of strategies and individual solutions in the development of higher education at the national, university and faculty level.

In the area of integration of children and youth with special needs our research have contributed to solving a special problem. In Slovenia there is a lot of discussion on the quality modes of inclusion of vulnerable groups of pupils in schools and classes, but much less on the education of teachers to work in inclusive classrooms. An analysis of the work of teachers in classrooms has shown a lack of knowledge, especially the positive attitudes of teachers to work with vulnerable children. It is therefore important and well-founded finding that future teachers should be more systematically trained to deal with their implicit theories about how to teach vulnerable pupils, their prejudices and stereotypes.

In Slovenia the issues of vulnerable families, their own perceptions and working methods of treatment and welfare institutions have been so far unexplored, although there are many reasons for research in this field. Expressions of the needs for understanding better the position of these families are coming from different institutions, especially the educational ones. Our findings will enable professionals to develop new insights into the complexities of situation of vulnerable families and lead them to develop more appropriate ways of professional conduct.

In the area of occurrence of extreme social exclusion, our research revealed the gray areas of social identification of these phenomena, both in substance and volume terms. It also meant developing new technologies, models, approaches and platforms addressing these problems, both in terms of individual treatment, and in terms of the necessary organizational and institutional changes. In 2014, we focused on the evaluation of newly developed intervention approaches.

Research has contributed to the development of new (measurement, research) instruments or to their calibration and verification. This activity - among other things - contributes to increasing the potential for scientific verification of the effectiveness of different interventions or activity programs.

The importance of the development of Slovenia is finally reflected in the fact that all the members of the research group are also university teachers in the Faculty of Education. They regularly integrate the findings of the research group in their teaching process, and by this directly contribute to creating more competent key personnel in the education system and education.

10. Zaključena mentorstva članov programske skupine pri vzgoji kadrov v obdobju 1.1.2009-31.12.2014¹¹

10.1. Diplome¹²

vrsta usposabljanja	število diplom
---------------------	----------------

bolonjski program - I. stopnja	11
bolonjski program - II. stopnja	2
univerzitetni (stari) program	17

10.2. Magisterij znanosti in doktorat znanosti¹³

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	MR	
0	Irena Strelec	☐	☒	☐	
0	Renata Časar	☒	☐	☐	
31048	Veronika Tašner	☐	☒	☐	
0	Andrew Traveller	☒	☐	☐	
0	Andreja Grobelšek	☐	☒	☐	
0	Konstanca Zalar	☐	☒	☐	
0	Nuša Tojnko	☒	☐	☐	
0	Francisca Heh-Eng Tan	☒	☐	☐	
31998	Ana Jovanović	☐	☒	☒	

Legenda:

Mag. - Znanstveni magisterij
Dr. - Doktorat znanosti
MR - mladi raziskovalec

11. Pretok mladih raziskovalcev – zaposlitev po zaključenem usposabljanju¹⁴

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	Zaposlitev	
		☐	☐		

Legenda zaposlitev:

A - visokošolski in javni raziskovalni zavodi
B - gospodarstvo
C - javna uprava
D - družbene dejavnosti
E - tujina
F - drugo

12. Vključenost raziskovalcev iz podjetij in gostovanje raziskovalcev, podoktorandov ter študentov iz tujine, daljše od enega meseca, v obdobju 1.1.2009-31.12.2014

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Sodelovanje v programski skupini	Število mesecev	
0	Catherine Ramos	A - raziskovalec/strokovnjak	1	

Legenda sodelovanja v programski skupini:

A - raziskovalec/strokovnjak iz podjetja
B - uveljavljeni raziskovalec iz tujine
C - študent – doktorand iz tujine
D - podoktorand iz tujine

13. Vključevanje v raziskovalne programe Evropske unije in v druge mednarodne raziskovalne in razvojne programe ter drugo mednarodno sodelovanje v obdobju 1.1.2009-31.12.2014¹⁵

SLO

PAVEL ZGAGA je vključen v:

1) Projekt UNIKE – Universities in the Knowledge Society (FP7 Marie Curie Initial Training Networks, gl. <http://unike.au.dk/>). V projektu raziskujemo različne vidike spreminjanja vlog, ki jih imajo univerze v sodobnih družbah, poseben poudarek pa je dan primerjalnim študijam Evrope in Azije. V projektu sodelujejo trije post-doc raziskovalci in dvanajst doktorskih kandidatov s šestih univerz. Dva izmed njih sta vključena na naši fakulteti; obravnavamo pa dve temi in sicer (a) primerjalna analiza internacionalizacije visokega šolstva v perspektivi razmerja centri – periferije ter (b) akademska svoboda in poučevanje v visokem šolstvu. Znotraj konzorcija sodeluje naša skupina v delovnem paketu »Koncepti in teorije«. Koordinator projekta je Univerza Aarhus (Danska), druge sodelujoče raziskovalne skupine pa prihajajo iz Univerze v Bristolu in Univerze Roehampton (Velika Britanija), Univerze v Portu (Portugalska) in Univerze v Strasbourgu (Francija; sprva Ecole Normale Supérieure de Lyon). Projekt se bo iztekel leta 2017.

2) Erasmus+ projekt »Mastermind«, gl. <http://mastermindeurope.eu/>

3) Tempus projekt TuCAHEA, gl. <http://www.tucahea.org/>

4) Tempus projekt FINHED, gl. <http://www.finhed.org/>

IRENA LESAR je vključena v mednarodni projekt »Raising the Achievement of all Learners« (2014 – 2016) v okviru Evropske agencije za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje (European Agency for Special Needs and Inclusive Education - <https://www.european-agency.org/>)

DARJA MAVER ZORC je koordinatorica dveh mednarodnih projektov za Slovenijo:

2012-2014 EAP_SEL- European Assessment protocol for childrens social and emotional skills

2014-2016 –EBE EUSMOSI European evidence based education strategic model for school inclusion

MOJCA PEČEK ČUK je postala predsednica mednarodne mreže ENTEP, ki je svetovalna ali referenčna skupina, ki obstaja za spodbujanje sodelovanja med državami članicami Evropske unije glede politike izobraževanja učiteljev. Osredotoča se na vprašanja povezana z začetnim izobraževanjem učiteljev, študijem ob delu in izobraževanjem v okviru programov stalnega strokovnega spopolnjevanja. ENTEP želi razvijati priložnosti za učenje drug od drugega, z analizo in primerjavo politik, kot tudi z izmenjavo dobrih praks; spodbujati razpravo in analizo politik izobraževanja učiteljev, pobud, sprejetih na nacionalni in evropski ravni. Prispevati želi k dvigu kakovosti izobraževanja učiteljev; razvijanju evropske razsežnosti v izobraževanju, in druge elemente, ki bi lahko bili pomembni v programih za izobraževanje učiteljev; izboljšati javno podobo učiteljskega poklica; izboljšati medsebojno zaupanje v kvalifikacije za poučevanje, ki jih države članice podeljujejo; spodbujanje mobilnosti učiteljev v Evropski uniji.

14.Vključenost v projekte za uporabnike, ki so v obdobju trajanja raziskovalnega programa (1.1.2009–31.12.2014) potekali izven financiranja ARRS¹⁶

SLO

--

15.Ocena tehnološke zrelosti rezultatov raziskovalnega programa in možnosti za njihovo implementacijo v praksi (točka ni namenjena raziskovalnim programom s področij humanističnih ved)¹⁷

SLO

Ker se je precejšen del raziskovanja nanašal na spremembe v sistemu vzgoje in izobraževanja, je eno od prioritetenih področij in načinov njihove uporabe v oblikovanju kadrov delavcev na področju vzgoje in izobraževanja. Ker so bili vsi raziskovalci tudi učitelji na Pedagoški fakulteti so svoje ugotovitve sproti prenašali v prakso, namreč v svojo pedagoško prakso v oblikovanju bodočih pedagoških delavcev. Dosežki in ugotovitve raziskovalnega programa so bili neposredno implementirani oz. vsebinsko in didaktično preneseni v proces izvedbe predmetov na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani. Sicer pa so se v praksi dobro uveljavili novi postopki nastanitvene podpore za brezdomne ter podporno delo z antideložacijskim namenom, ter nasploh novi pristopi v aktivaciji in vključevanju izjemno in večkratno socialno izključenih ljudi, ki smo jih razvili v programski skupini.

16.Ocenite, ali bi doseženi rezultati v okviru programa lahko vodili do ustanovitve spin-off podjetja, kolikšen finančni vložek bi zahteval ta korak ter kakšno infrastrukturo in opremo bi potrebovali

možnost ustanovitve spin-off podjetja

DA

NE

potrebni finančni vložek	EUR
ocena potrebne infrastrukture in opreme ¹⁸	

17. Izjemni dosežek v letu 2014¹⁹

17.1. Izjemni znanstveni dosežek

ZGAGA, Pavel. The role of higher education centres in research and policy : a case from a European periphery. Studies in higher education, ISSN 0307-5079, 2014, vol. 39, no. 8, str. 1393-1404.
http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03075079.2014.949547#.VB_H9Rveh9A, doi: 10.1080/03075079.2014.949547. [COBISS.SI-ID 10189129].

Prispevek obravnava raziskovanje visokega šolstva in visokošolskih politik v manjših oz. perifernih državah, ki navadno zasedajo marginalno pozicijo v sodobnih mednarodnih diskusijah. Osredotoča se na območje jugovzhodne Evrope, še posebej na zahodni Balkan. V prvem delu avtor poda pregled nastajajočih raziskovalnih centrov ter razvoja visokošolskega raziskovanja v regiji v zadnjih dveh desetletjih. Dalje razpravlja o ugotovitvah raziskave, ki je bila opravljena leta 2012, in jih analizira glede na probleme, ki se pojavijo ob prenosu politik iz »centrov« na »periferije« (v obravnavano regijo) oziroma s transformacijo teh politik v lokalnih kontekstih.

17.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

DEKLEVA, Bojan. Nastanitvena podpora v funkciji povečanja dostopnosti varnih in trajnih nastanitvev za brezdomne : pilotska evalvacija projekta = Housing support as a means of increasing access to safe and permanent housing for the homeless = a pilot evaluation of a project. Socialna pedagogika, ISSN 1408-2942, jul. 2014, letn. 18, št. 1/2, str. 1-23.
[COBISS.SI-ID 10162505]

Tekom dvoletnega akcijsko raziskovalnega dela je bil razvit in praktično evalviran nov, originalen model nastanitvene podpore za stanovanjsko ogrožene ljudi. Gre za podporno delo z izjemno socialno izključenimi ljudmi, ki sicer imajo svojo nastanitev, praviloma so to tim. bivalne enote, ki pripadajo mestni občini, vendar se nahajajo v položaju tik pred deložacijo. Program je gradil na novi vrsti proaktivnega sodelovanja med nevladno organizacijo in javno ustanovo, ter je obsegal razvito metodiko psihosocialnega podpornega dela, metodologijo evalvacije in nacionalne diseminacije.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni;
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja in obdelavo teh podatkov za evidence ARRS;
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v papirnati obliki;
- so z vsebino poročila seznanjeni in se strinjajo vsi izvajalci raziskovalnega programa.

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
matične RO (JRO in/ali RO s
koncesijo):*

in

vodja raziskovalnega programa:

Univerza v Ljubljani, Pedagoška
fakulteta

Bojan Dekleva

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljana	15.3.2015
-----------	-----------

Oznaka poročila: ARRS-RPROG-ZP-2015/123

¹ Napišite povzetek raziskovalnega programa v slovenskem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11) in angleškem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

² Napišite kratko vsebinsko poročilo, v katerem predstavite raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega programa in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. V primeru odobrenega povečanja obsega financiranja raziskovalnega programa v letu 2014 mora poročilo o realizaciji programa dela zajemati predložen program dela ob prijavi in predložen dopolnjen program dela v letu 2014. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

³ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa dela raziskovalnega programa, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega programa oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine v zadnjem letu izvajanja raziskovalnega programa, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, navedite: "Ni bilo sprememb.". Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite znanstvene dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru izvajanja raziskovalnega programa. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja programa vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁶ Navedite družbeno-ekonomske dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru izvajanja raziskovalnega programa. Družbeno-ekonomski dosežek iz obdobja izvajanja programa vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat programa ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁷ Navedite rezultate raziskovalnega programa iz obdobja izvajanja programa v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov vključno s presledki (približno 1/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁸ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://www.sicris.si/> za posamezen program, ki je predmet poročanja. [Nazaj](#)

⁹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki (približno 2/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov vključno s presledki (približno 2/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

¹¹ Upoštevalo se le tiste diplome, magisteriji znanosti in doktorati znanosti (zaključene/i v obdobju 1.1.2009–31.12.2014), pri katerih so kot mentorji sodelovali člani programske skupine. [Nazaj](#)

¹² Vpišite število opravljenih diplom v času izvajanja raziskovalnega programa glede na vrsto usposabljanja. [Nazaj](#)

¹³ Vpišite šifro raziskovalca in/ali ime in priimek osebe, ki je v času izvajanja raziskovalnega programa pridobila naziv magister znanosti in/ali doktor znanosti ter označite doseženo izobrazbo. V primeru, da se je oseba usposabljala po programu Mladi raziskovalci, označite "MR". [Nazaj](#)

¹⁴ Za mlade raziskovalce, ki ste jih navedli v tabeli 11.2. točke (usposabljanje so uspešno zaključili v obdobju od 1.1.2009 do 31.12.2014), izberite oz. označite, kje so se zaposlili po zaključenem usposabljanju. [Nazaj](#)

¹⁵ Navedite naslove projektov in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁶ Navedite naslove projektov, ki ne sodijo v okvir financiranja ARRS (npr: industrijski projekti, projekti za druge naročnike, državno upravo, občine idr.) in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

Opišite možnosti za uporabo rezultatov v praksi. Opišite izdelke oziroma tehnologijo in potencialne trge oziroma tržne niše, v katere sodijo. Ocenite dodano vrednost izdelkov, katerih osnova je znanje, razvito v okviru programa oziroma dodano vrednost na zaposlenega, če jo je mogoče oceniti (npr. v primerih, ko je rezultat izboljšava obstoječih tehnologij oziroma izdelkov). Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁸ Največ 1.000 znakov vključno s presledki (približno 1/6 strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

¹⁹ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega programa v letu 2014 (največ 1000 znakov, vključno s presledki, velikost pisave 11). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.rrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.rrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROG-ZP/2015 v1.00b

B3-24-F3-2B-EE-50-D5-44-18-29-79-3A-93-D2-6E-94-92-4D-A9-B9

Priloga 1

DRUŽBOSLOVJE

Področje: Vzgoja in izobraževanje

Dosežek: Razvoj in implementacija novega modela antideložacijske dejavnosti

Tekom dvoletnega akcijsko raziskovalnega dela je bil razvit in praktično evalviran nov, originalen model nastanitvene podpore za stanovanjsko ogrožene ljudi. Gre za podporno delo z izjemno socialno izključenimi ljudmi, ki sicer imajo svojo nastanitev, praviloma so to tim. bivalne enote, ki pripadajo mestni občini, vendar se nahajajo v položaju tik pred deložacijo. Program je gradil na novi vrsti proaktivnega sodelovanja med nevladno organizacijo in javno ustanovo, ter je obsegal razvito metodiko psihosocialnega podpornega dela, metodologijo evalvacije in nacionalne diseminacije.

Dva modela antideložacijske dejavnosti v sodelovanju med javno organizacijo in NVO				
Model antideložacijske dejavnosti:	Lastništvo stanovanja:	Najemnik:	Dogovor za izvajanje nastanitvene podpore:	Trajnost nastanitve:
Model A	Javno (JSS MOL)	NGO, daje v uporabo uporabniku_ci	strukturiran dogovor in sklenjena pogodba	(lahko) trajno
Model B	javno (JSS MOL)	Uporabnik_ca sam_a	ni formalnega dogovora – popolna prostovoljnost	(lahko) trajno, praksa »plavajoče«, fleksibilne podpore

Vir: DEKLEVA, Bojan. Nastanitvena podpora v funkciji povečanja dostopnosti varnih in trajnih nastanitev za brezdomne : pilotska evalvacija projekta = Housing support as a means of increasing access to safe and permanent housing for the homeless = a pilot evaluation of a project. Socialna pedagogika, ISSN 1408-2942, jul. 2014, letn. 18, št. 1/2, str. 1-23. [COBISS.SI-ID 10162505]

Priloga 2

DRUŽBOSLOVJE

Področje: Vzgoja in izobraževanje

Dosežek: Objava članka "*Vloga centrov za raziskovanje in politike visokega šolstva: primer iz evropske periferije*"

Raziskovalno delo na enem od ciljev iz našega petletnega programa smo povezali z mednarodno iniciativo, ki je prišla s Centra za mednarodno visoko šolstvo (CIHE, Boston, ZDA): v sodelovanju približno 15 centrov iz različnih delov sveta, ki se ukvarjajo z raziskovanjem visokega šolstva in politikami visokega šolstva, opraviti kritično refleksijo razvoja na tem področju v novejšem obdobju. V središče zanimanja je bilo z ene strani postavljeno napredovanje centrov, ki se ukvarjajo z raziskavami visokega šolstva, z druge pa vpliv in medsebojno razmerje raziskovalnih centrov ter oblikovalcev sodobnih visokošolskih politik. Naloga je bila zastavljena v komparativni perspektivi, pri tem pa je bil eden od poudarkov namenjen specifičnim trendom izven t.i. svetovnih "centrov".

Ta izziv smo sprejeli in se osredotočili na območje jugovzhodne Evrope, še posebej na t.i. zahodni Balkan. V prvem delu članka podamo pregled razvoja raziskovanja visokega šolstva v regiji v zadnjih dveh desetletjih, vključno z nastajanjem raziskovalnih centrov na tem področju. Nadalje predstavimo nekatere ugotovitve raziskave, ki smo jo opravili leta 2012, te ugotovitve pa nato analiziramo glede na probleme, ki se pojavijo ob prenosu izobraževalnih politik iz »centrov« na »periferije« (to je, v obravnavano regijo) oziroma s transformacijo teh politik v lokalnih kontekstih. V zaključnem delu problematiziramo posebnosti razvoja visokega šolstva v "periferni" regiji iz perspektive dihotomije oblikovanja nacije in pritiski globalnega trga.

ZGAGA, Pavel. The role of higher education centres in research and policy : a case from a European periphery. *Studies in higher education*, ISSN 0307-5079, 2014, vol. 39, no. 8, str. 1393-1404.

http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03075079.2014.949547#.VB_H9Rveh9A, doi: [10.1080/03075079.2014.949547](https://doi.org/10.1080/03075079.2014.949547). [COBISS.SI-ID [10189129](https://cobiss.si/id/10189129)], [JCR, SNIP, WoS do 1. 12. 2014: št. citatov (TC): 0, čistih citatov (CI): 0, čistih citatov na avtorja (CIAu): 0, normirano št. čistih citatov (NC): 0, Scopus do 15. 12. 2014: št. citatov (TC): 0, čistih citatov (CI): 0, čistih citatov na avtorja (CIAu): 0, normirano št. čistih citatov (NC): 0] kategorija: 1A1 (Z, A", A', A1/2); uvrstitev: Scopus (d), SSCI, MBP; tipologijo je verificiral OSICD
točke: 150.9, št. avtorjev: 1